

Deres ref:
Vår ref: 2019/53527
Dato: 14.03.2019
Org.nr: 985 399 077

Høring av forskrift som tillater at slaktekyllinger bedøves med lavt atmosfærisk trykk (LAPS)

Hovedinnholdet i forslaget

I EU kan slaktekyllinger bedøves med lavt atmosfærisk trykk. På engelsk kalles metoden «low atmospheric pressure stunning», som forkortes LAPS. Metoden kan brukes på kyllinger som veier inntil 4 kg.

EU-kommisjonen tillot metoden i mai 2018. Metoden er nå på vei inn i EØS-avtalen. Mattilsynet sørger for at den norske forskriften om avliving av dyr endres slik at metoden blir tillatt også her i landet.

Forskriftsendringen vil ikke føre til ekstra kostnader for næringen. Slakteriene kan fortsette å bruke den bedøvelsesmetoden de har installert i dag. Endringen fører bare til at slakteriene får enda flere metoder å velge mellom.

Bakgrunnen for forslaget

Dyrevelferdsloven § 12 krever at dyr bedøves før de avlives. De tillatte bedøvelsesmetodene står i tabellene 1, 2, 3 og 4 i [forordning \(EU\) nr. 1099/2009 om vern av dyr på avlivingstidspunktet](#) vedlegg I kapittel I. Reglene i forordningen gjelder i Norge slik dette er fastsatt i [forskrift 13. januar 2013 nr. 60 om avliving av dyr](#) § 3.

Det er mange tillatte bedøvelsesmetoder for slaktekylling. Ifølge tall fra 2017 blir rundt 95 % av slaktekyllingene i Norge bedøvet med CO₂ og 4,5 % i strømførende vannbad. Metoden lavt atmosfærisk trykk er ny på listen over tillatte metoder. Metoden går ut på å redusere lufttrykket kontrollert og dermed forårsake surstoffmangel hos fuglene. For å få dette til plasseres fuglene i et forseglet kammer hvor lufttrykket reduseres sakte ved hjelp av en vakuumpumpe.

EU-kommisjonen ga den europeiske vitenskapskomiteen (EFSA) i mandat å utrede forhold rundt bruken av lavt atmosfærisk trykk for å bedøve slaktekyllinger. EFSA skulle også vurdere om metoden er minst like god som de metodene som er tillatt fra før. EFSA konkluderte i sin [rapport av 25. oktober 2017](#) med at risikoen for dårlig dyrevelferd ved bruk av denne bedøvelsesmetoden er mindre sammenlignet med elektrisk bedøving i vannbad.

Metoden er altså minst like god som en av dagens tillatte bedøvelsesmetoder for fjørfe. EFSA presiserer at konklusjonen bare er gyldig for slaktekylling, og da under forutsetning av at metoden brukes på samme måte som i forsøkene de har lagt til grunn.

På bakgrunn av rapporten fra EFSA har EU-kommisjonen tillatt metoden brukt ved avliving av slaktekyllinger på inntil 4 kg. Endringen er fastsatt i [forordning \(EU\) nr. 2018/723](#) som endrer avlivingsforordningen. Det er stilt særlige vilkår til bruk av metoden. Endringen trådte i kraft i EU den 18. mai 2018.

Innholdet i forslaget

Metoden lavt atmosfærisk trykk (LAPS) blir tillatt i Norge ved å føye til forordning (EU) nr. 2018/723 i avlivingsforskriften § 3. Endringen framgår av romertall I i det vedlagte forskriftsutkastet.

Endringen innarbeides også ved å oppdatere lista over tillatte metoder i den norske oversettelsen av avlivingsforordningen. Dette blir gjort så snart oversettelsen er klar. Inntil videre viser vi til endringsforordningen og [den oppdaterte versjonen av avlivingsforordningen](#) på EUR-Lex.

LAPS er beskrevet i det nye punkt 7 i avlivingsforordningen vedlegg I kapittel I tabell 3. Ifølge punktet skal slaktekyllingene «eksponeres for gradvis dekompresjon med en reduksjon av det aktive oksygeninnhold til under 5 %». Det er også presisert at metoden bare kan brukes på slaktekyllinger som veier inntil 4 kg i levende live.

Krav om hvordan metoden skal utføres, utstyret testes og kalibreres og målinger registreres, står i det nye punkt 10 i avlivingsforordningen vedlegg I kapittel II.

Krav til utstyret og systemet står i det nye punkt 7 i avlivingsforordningen vedlegg II.

Vurdering av om LAPS er en forsvarlig bedøvelsesmetode

Bruk av bedøvelsesmetoden LAPS har vært under vurdering lenge. Til å begynne med var det en del skepsis til om metoden var effektiv nok til å sikre god dyrevelferd. Dette har endret seg, og sentrale forskningsmiljøer støtter nå bruk av LAPS til slaktekylling.

Metoden er bare forsvarlig dersom den utføres riktig og med utstyr som er egnet for det. De strenge kravene i forordningen vil sikre forsvarlig bruk og redusere risikoen for dårlig dyrevelferd.

Ifølge EFSA gir LAPS lavere risiko for dårlig dyrevelferd enn en eller flere av bedøvelsesmetodene som brukes for slaktekylling i Norge. Vi anser det derfor som fordelaktig at slakteriene og næringen får mulighet til å ta i bruk metoden.

Konsekvensutredning

Det er ikke et krav om at akkurat denne metoden skal brukes. Slakteriene blir dermed ikke pålagt å skifte ut det utstyret de bruker i dag til bedøving. Metoden tas inn i forskriften som en av flere metoder som slakteriene kan velge å bruke ved avliving av slaktekylling. Dette gir økt fleksibilitet for brukerne når de i fremtiden skal fornye eller utbedre utstyret sitt. De kan da velge den metoden som passer best for deres bedrift ut fra hensynet til dyrevelferd, økonomi og praktiske forhold. Mattilsynet vurderer at denne endringen ikke medfører vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser verken for myndigheter eller for næringen.

Om metoden tas i bruk i fremtiden, vil det være nødvendig både for næringen og Mattilsynet å sette seg inn i hvordan utstyret skal brukes, vedlikeholdes osv. På sikt vil det slik sett kunne bli behov for opplæring og økt kunnskap om metoden. Uansett hvilken metode man benytter, er det alltid nødvendig å holde seg oppdatert med hensyn til relevant kunnskap. Vi regner ikke med at denne endringen vil medføre større opplæringsbehov enn det som er tilfelle i dag.

Hørings svar

Hørings svar sendes inn via lenke på Mattilsynets nettside: [Ny tillatt bedøvelsesmetode for slaktekyllinger](#)

NB! Kort høringsfrist: 4. april 2019

Med hilsen

Torunn Knævelsrud
Seksjonssjef dyrevelferd

Vedlegg:

- Utkast til forskrift om endring av forskrift om avliving av dyr
- Liste over høringsinstansene